

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 19P/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220201553
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Glezgo
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2021:7220201553.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Soňou Glezgo v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: L. A., nar. XX.X.XXXX, bytom u otca, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice, dieťa rodičov: V. A., nar. XX.X.XXXX, bytom K. Q. XXXX/XXA, A., prechodne bytom P. 1, A., práv. zast.: Advokátska kancelária Juristi s.r.o., so sídlom Popradská 66, Košice a E. L., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XX/B, A., práv. zast.: JUDr. Martin Kožiak, advokát so sídlom Murgašova 3, Košice, v konaní o návrhu otca na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

I. Maloletého L. zveruje do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa bude realizovať v týždňových intervaloch striedania tak, že odovzdávajúci rodič riadne pripraveného L. odovzdá preberajúcemu rodičovi vždy v piatok o 18.00 hod. v mieste svojho bydliska.

II. Osobitný režim starostlivosti o maloletého L. platí počas školských prázdnin, kedy maloletý bude v osobnej starostlivosti matky:

- počas letných školských prázdnin každý kalendárny rok od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 19.00 hod. a od 08.08. od 10.00 hod. do 20.08 do 19.00 hod.,

- počas jesenných školských prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od posledného dňa školského vyučovania pred začiatkom jesenných školských prázdnin od 19.00 hod. do posledného dňa predchádzajúceho začatiu školského vyučovania po skončení jesenných školských prázdnin do 17.00 hod.,

- počas Vianočných prázdnin v párnom kalendárnom roku od posledného dňa vyučovania pred začiatkom Vianočných prázdnin od 17.00 hod. do 28.12. do 19.00 hod. a v párnom kalendárnom roku od 28.12. od 19.00 hod. do posledného dňa prázdnin predchádzajúceho začatiu školského vyučovania do 17.00 hod.,

- počas jarých prázdnin v párnom kalendárnom roku od posledného dňa školského vyučovania pred začiatkom jarých prázdnin od 19.00 hod. do posledného dňa prázdnin predchádzajúceho začatiu školského vyučovania do 17.00 hod.,

- počas Veľkonočných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od posledného dňa školského vyučovania pred začiatkom Veľkonočných prázdnin od 17.00 hod. do posledného dňa prázdnin predchádzajúceho začatiu školského vyučovania do 17.00 hod.,

- počas ostatných dní školských prázdnin bude L. v starostlivosti otca.

III. Oba rodičia sú oprávnení a povinní maloletého L. zastupovať a spravovať jeho majetok.

IV. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého L. mesačným výživným vo výške 200 € vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Prídavok na dieťa je oprávnená poberať matka.

VI. Daňový bonus je oprávnený uplatniť si otec.

VII. L. bude mať trvalý pobyt v mieste bydliska matky.

VIII. Ukladá rodičom povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice a to po dobu 6 mesiacov.

IX. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 24.2.2020 sa otec domáhal zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti. Navrhol upraviť styk tak, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým dvakrát do týždňa cez pracovný týždeň rozsahu 3 h potom, čo ho vyzdvihne zo školského zariadenia podľa predchádzajúcej dohody s otcom, podľa zmien v práci, ktoré si odsúhlasia najneskôr v nedeľu predchádzajúcu tomu, ktorému týždňu, kedy sa má styk realizovať. Zároveň dva víkendové dni v mesiaci od 8:00 h do 19:00 h toho daného dňa, podľa predchádzajúcej dohody s otcom maloletého, podľa zmien v práci, ktoré si odsúhlasia najneskôr v nedeľu predchádzajúcu tomu, ktorému mesiacu, kedy sa má styk realizovať. Cez prázdniny navrhoval osobitnú úpravu počas letných školských prázdnin v rozsahu jedného týždňa v mesiaci júl a jedného týždňa v mesiaci august podľa predchádzajúcej dohody s otcom maloletého, najmenej však dva mesiace vopred, pred plánovaným uskutočnením styku. Počas vianočných sviatkov od 25.12. od 8:00 do 26.12. do 18:00, počas veľkonočných sviatkov v období od Veľkého piatka do utorka nasledujúceho po Veľkonočnom pondelku každý nepárny kalendárny rok. Počas vyhlásených jarných prázdnin v párnom kalendárnom roku od pondelka od 8:00 h do nasledujúceho pondelka do 8:00 h. Právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok navrhol ponechať obom rodičom, matke učiť výživné vo výške 100 € mesačne. Zároveň navrhol trovy konania nepriznať žiadnemu z účastníkov.

2. Uviedol, že ako rodina žili v spoločnej domácnosti takmer XX rokov, v auguste XXXX došlo k faktickému ukončeniu vzťahu medzi rodičmi a matka opustila spoločnú domácnosť. Maloletý ostal bývať s ním, v trojizbovom byte. Matke pomohol s kúpou jednoizbového bytu, pomohol s vybavením hypotéky, s rekonštrukciou bytu, so zariadením a so sťahovaním. Rodičia sa dohodli, že dieťa ostane bývať vo svojej izbe, kde má dostatok osobného priestoru. Otec zabezpečuje každodennú starostlivosť po všetkých stránkach. Matka sa s maloletým stretáva občasne, po predchádzajúcej dohode s otcom, pretože pracuje ako zástupkyňa vedúcej v butiku s oblečením, na zmeny. Spočiatku nebol problém dohodnúť sa na styku avšak čoraz častejšie dochádza ku konfliktom, ktoré vyústili až do podania trestného oznámenia matky na otca. Konflikty sa týkajú predovšetkým toho, že matka necháva syna s cudzou osobou, s čím otec zásadne nesúhlasí. Z uvedeného dôvodu je presvedčený, že je nevyhnutná striktná úprava styku matka so synom. Zdôraznil, že nikdy nebránil synovi stretávať sa s matkou, dokonca ich vzťah podporuje, avšak nemôže akceptovať svojvoľné konania matky. Je presvedčený, že v jeho domácnosti má syn lepšie podmienky ako u matky, otec mu poskytuje riadnu výchovu, pripravuje sa s ním do školy, vykonáva rôzne mimoškolské aktivity. Syn je na neho naviazaný. Otec je konateľom a jediným spoločníkom v spoločnosti B. s.r.o., v rozsahu XX% obchodného podielu spoločnosti U. C. s.r.o., a spoločníkom v rozsahu XX % obchodného podielu spoločnosti V. s.r.o. Jeho mesačný príjem je zhruba 1200 €. Využíva motorové vozidlo, mobilný telefón patriaci spoločnosti. Poberá na maloletého rodičovský príspevok, obdržal štátny príspevok 100 € na školské pomôcky pri nástupe do prvého ročníka. Medzi jeho výdavky patrí 500 € nájom, potraviny, drogéria a potreby do domácnosti 200 €. Maloletý je žiakom prvého ročníka základnej školy, výdavky naňho sú 25 € ročne triedny fond, školský klub detí 11 €, futbalový krúžok 11 €, plávanie 2 €, futbalová výstroj 45 €, bežné oblečenie 30 €, sezónne oblečenie 100 €, plavky 10 € ročne. Matkin príjem je približne 1000 €, je vlastníčkou jednoizbového bytu.

3. Uznesením zo dňa 28.4.2020 súd ustanovil maloletému kolízneho opatrovníka, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach.

4. Matka sa k návrhu písomne vyjadrila dňa 17.6.2020. S podaným návrhom zásadne nesúhlasila. Návrh smeruje proti oprávneným záujmom maloletého. Navrhla maloletého zveriť do striedavej osobnej starostlivosti s intenzitou striedania jeden týždeň. Je presvedčená, že v danom prípade sú objektívne splnené všetky podmienky pre striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, ktorá najlepšie zabezpečuje aktuálne vývinové a materiálne potreby maloletého. Oboch rodičov má rovnako rád. Na strane matky sú splnené všetky osobnostné, majetkové a morálne predpoklady na riadne a plnohodnotné za zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletého. Vzájomný vzťah matky so synom aj citová väzba sú veľmi dobré.

Matka je vlastníčkou jednoizbového bytu, v ktorom má maloletý vytvorené všetky podmienky pre riadny a plnohodnotný život. Pracovné zmeny si dokáže prispôbiť. V poslednom čase otec účelovo neumožňuje a bráni v styku matky so synom. Ide o jeho svojvôľu a prehliadanie významu spoluúčasti druhého rodiča na výchove dieťaťa, čo je nepochybne v rozpore so záujmami dieťaťa a je spôsobilé ohroziť vývoj osobnosti dieťaťa v citovej a charakterovej oblasti. Matka je zamestnaná v obchodnej spoločnosti B. Q. Q. s.r.o. v pracovnej pozícii zástupca vedúcej a regionálny koordinátor, pričom jej aktuálny priemerný mesačný príjem je 800 €. Jej zdravotný stav je dobrý a inú vyživovaciu povinnosť nemá.

Pravidelné výdavky matky sú tvorené sumou 70 € za bývanie, 5 € poistenie za byt, 20 € elektrina, 16 € Magio, 150 € strava, 40 € oblečenie a obuv, 30 € drogeria kozmetika a hygiena, 50 € doprava, 40 € telefón, 155 € hypotekárny úver, 250 € spotrebný úver. Počas striedavej osobnej starostlivosti navrhla výživná neurčiť.

5. Otec v replike dňa 14.7.2020 s návrhom matky nesúhlasil, striedavú osobnú starostlivosť označil za nevhodnú. Matka opustila domácnosť približne pred rokom, za tú dobu si nastavil so synom spôsob fungovania. Podľa názoru otca syn nie je pripravený na tak zásadnú zmenu ako by bola striedavá osobná starostlivosť. Je presvedčený, že nie je vhodné meniť výchovné prostredia syna, kde v jeho domácnosti má lepšie podmienky ako u matky, ktorá býva v jednoizbovom byte. Poprel, že by matke bránil v stretávaní sa so synom a vymenoval dni, počas ktorých bol si u matky. Dohode ohľadom úpravy styku sa nebráni, chcel reflektovať na pracovné povinnosti matky, ale naďalej trvá na striktno upravenom styku. Po opustení spoločnej domácnosti matka nikdy neprejavila o striedavú osobnú starostlivosť záujem. Do budúca to nevytlúčil, až bude syn starší, alebo ak sa zmenia bytové podmienky matky avšak v súčasnosti striedavú osobnú starostlivosť vylúčil.

6. Kolízny opatrovník prešetril sociálne pomery v domácnosti oboch rodičov bez zistených nedostatkov a realizoval rozhovor s maloletým za účelom umožniť mu vyjadriť sa k predmetu konania. Maloletý vyjadril názor, že by chcel byť u mamky, ale tá mu povedala, že sa to nedá. Chcel by byť s ňou viac, ako doteraz. Občas ho stráži dedko, chodí na futbal, chystajú sa s otcom na dovolenku do Chorvátska. Učia sa s ním obaja rodičia. Matka úradu oznámila, že s otcom nekomunikujú, píšú si len cez Messenger. Úrad odporučil vzážiť striedavú osobnú starostlivosť vzhľadom na záujem dieťaťa a na ním prejavenu vôľu tráviť s matkou viac času. Poukázal tiež na zjavný nepomer v príjmových pomeroch rodičov, čo je potrebné zohľadniť pri výške výživného.

7. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, znaleckým posudkom a predloženými listinnými dôkazmi, pričom zistil tento skutočný stav:

8. Z výpovede otca vyplynulo, že zásadne odmieta akúkoľvek dohodu o zverení, trvá na osobnej starostlivosti o maloletého. Striedavú osobnú starostlivosť považuje za absolútne nevhodnú. Opakovane zdôrazňoval, že matke kedykoľvek na jej žiadosť umožní stretnúť sa s maloletým, ale trvá na tom, aby malo dieťa jednu domácnosť, jeden domov. Poukazoval na nevhodné bytové podmienky u matky, ktorá býva v jednoizbovom byte, syn spí na gauči, zatiaľ čo matka v tom byte býva s cudzou osobou. Nesúhlasí s tým, aby matka nechávala syna s cudzími osobami, styk jej umožní len vtedy, ak bude prítomná. Obvinil matku z toho, že v minulosti sa nedostatočne o syna starala, chodila sa von večer zabávať, nadmerne požíva alkoholické nápoje a syn bol toho svedkom. On nie je abstinent, ale nepije tvrdý alkohol. Vyjadril presvedčenie, že sa to môže stať aj v súčasnosti. Zdôraznil, že on je otec, ktorý má syna, sú si blízki, on sa o toho syna stará po všetkých stránkach. Matka podľa neho nemá reálny záujem o syna, byť

matkou neznamená dieťa porodiť a koiť. Nedovolí si spochybňovať rodičovské kompetencie matky, ale je presvedčený, že on sa o syna postará lepšie.

9. Matka v svojej výpovedi predovšetkým zdôraznila skutočnosť, že neodišla od syna, odišla od otca. Na výkone rodičovských práv a povinností sa dohodli, otec sľúbil, že pokiaľ ostane syn v jeho domácnosti, nebude robiť žiadne problémy pri stretávaní sa. Nechceli to riešiť súdnou cestou. Bola veľmi prekvapená, ako teraz otec situáciu prekrúca a zneužíva proti nej. Keď otec zistil, že má nového priateľa, začal robiť problémy, začal žiarliť, dokonca ju fyzicky napadol, bola nútená podať trestné oznámenie. Opakovane sa jej vyhráža. Syna negatívne ovplyvňuje, učí ho vulgarizmy, učí ho, že ma jej priateľovi ukázať prostredník a podobne. Zásadne odmieta, že by v nadmernej miere používala alkohol, a to ani v minulosti. Pokiaľ sa aj niekedy bola vo večerných hodinách zabávať s priateľmi, otec o tom vedel dopredu, o domácnosť aj o syna bolo vždy postarané. Tak ako ona, aj otec strávil veľa času mimo domácnosť. On prestal používať tvrdý alkohol z toho dôvodu, že sa pod jeho vplyvom správal agresívne a neovládateľne. Žili spolu XX rokov, neúspešne spolu podnikali, matka ostala úplne bez príjmov a bez majetku. Mali vážne vzťahové problémy, neustále sa sťahovali z podnájmu do podnájmu, pretože otec odmietal kúpiť byt, vždy bývali v nejakom podnájme, matka už situáciu nezvládala, preto sa rozhodla od otca odísť. Potvrdila, že otec jej pomohol s rekonštrukciou domácnosti, avšak nie preto, že by jej chcel pomôcť, ale preto, že chcel, aby čo najskôr odišla.

10. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že obvinenia otca voči matke sú pre ňu nové, doteraz ani na úrade takéto obvinenia z jeho strany nepadli, preto je presvedčená, že je potrebné prešetriť pomery opakovane. S odkazom na prejavenu vôľu maloletého navrhol, aby si rodičia vyskúšali striedavú osobnú starostlivosť do budúceho pojednávania.

11. Otec zásadne nesúhlasil, uviedol, že dobrovoľne bez rozhodnutia súdu striedavú osobnú starostlivosť realizovať nebude. Kľudne, nech má matka syna aj celé Vianoce a prázdniny, ale striedavú starostlivosť odmieta. Všetky vyjadrenia matky označil za lož. Právny zástupca matky navrhol nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne nariadi striedavú osobnú starostlivosť.

12. Vzhľadom k skutočnosti, že otec odmietol dobrovoľne realizovať striedavú osobnú starostlivosť, pričom dieťa s domáhalo starostlivosti matky súd návrhu matky vyhovel a na pojednávaní nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s intervalom striedania vždy v piatok kalendárneho týždňa o 16.00 hod. a zároveň upravil obdobie Vianočných prázdnin od 22.12.2020 do 6.1.2021 v čase od 16.00 hod. do 16.00 hod. tak, že osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečovať matka, čo de facto navrhol sám otec.

13. Otec sa voči neodkladnému opatreniu odvolal, a to dokonca aj proti časti o úprave počas Vianoc, ktorú sám na pojednávaní navrhol. Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 8CoP/28/2021-177 zo dňa 2.3.2021 konanie výroku o zabezpečenie osobnej starostlivosti počas Vianoc zastavil a zmenil neodkladné opatrenie tak, že návrh matky zamietol.

14. Dňa 8.2.2021 sa na referáte Poradensko-psychologických služieb realizoval rozhovor s maloletým za účelom zistenia aktuálneho nastavenia maloletého a situácie v rodine. Z rozhovoru vyplynulo, že L. prechováva stabilný a vrúcny vzťah k obojom rodičom, prezentoval blízke vzťahy aj k starým rodičom z oboch strán a k širšej rodine. Dobré sa mu býva u oboch rodičov. Striedavá starostlivosť mu vyhovuje, pretože môže byť s oboma, naďalej by chcel takto rovnako zostať s oboma rodičmi. U mami trávi čas učením sa, chodia na nákup, k príbuzným, hrajú sa rôzne hry. V domácnosti matky býva a jej priateľ. Chlapec sa vyjadril, že mu je lepšie keď sú sami. S otcom sa počas týždňa učia, chodia na ihrisko, k rodine, na nákupy, hrajú sa, pozerajú filmy, trénujú. Chcú sa presťahovať do domu, L. sa teší, že bude mať psa. Psychológ úradu uzavrel, že v najlepšom záujme maloletého je vzťah s oboma rodičmi zachovať a podporovať.

15. Bezprostredne po nariadení neodkladného opatrenia otec navštívil s maloletým psychiatrickú ambulanciu F. J., ktorá v správe zo dňa XX.XX.XXXX uviedla, že dieťa aktuálne prežíva frustráciu zo zanedbávania starostlivosti zo strany mami, cíti to ako krivdu, chcelo by oboch rodičov, aby zase žili spolu a ak by to nešlo, preferuje otca. V jeho náleze je prítomný depresívny syndróm, dieťa sa uzatvára a trápí sa. Uzavrela diagnózu: iná reakcia na ťažký stres. V časti epikríza popisuje, že lepšie podmienky má dieťa v domácnosti otca. Striedavá výchova je vzhľadom na osobnostný profil chlapca, jeho záľuby,

povinnú školskú dochádzku a aj pre spôsob života matky podľa údajov otca nie je možná ani prijateľná pre dieťa. Odporúčala, že v najlepšom záujme dieťaťa je zverenie do výlučnej starostlivosti otca s pevne určeným návštevou u mamy, ku ktorej má síce pozitívny vzťah, ale vo všetkých oblastiach preferuje otca.

16. Následne dva dni po realizácii rozhovoru na RPPS otec s maloletým opäť navštívil F. J., z ktorej správy vyplýva, že na vyšetrenie maloletého otec objednal telefonicky a uviedol, že syn prejavil záujem hovoriť s niekým, pretože doma to povedať nemôže, nechce aby sa otec trápil. Maloletý uviedol, že nemá rád priateľa matky, nepáči sa mu s matkou bývať, nepáči sa mu spať ňou v jednej posteli. Mamin frajer sa mu vysmieva, nadáva mu, štiepe ho, aj ho bije, aj keď sa tvári, že to je hra, chlapca to bolí. Vyjedá mu jeho sladkosti. Chcel by bývať s ockom a mamu pôjde navštíviť. Nikomu to nepovedal, pretože nechce, aby sa otec trápil. Uzavrela, že chlapec nie je nikým indukovaný, otec na dieťa netlačí, je s ním málo. Prejavy dieťa zo strany matky vedú k deprivácii dieťaťa, nie všetky jeho potreby, najmä materiálne sú uspokojené, prejavy partnera matky, aj keď vyzerajú ako nevinné sú prejavom šikany a chlapcovi spôsobujú psychické aj fyzické útrapy. Sociálne, exogénne pomery sú u otca zabezpečené najlepšie, je nevyhnutné vyhovieť vôli dieťaťa a zastaviť šikanu zo strany matky partnera.

17. Kolízny opatrovník dňa 19.2.2021 svojej písomnej správe zotrval na všetkých svojich doterajších vyjadreniach a správach. Poukázal na to, že otec si účelovo nechal vypracovať z vlastnej iniciatívy dva dni po rozhovore s psychologičkou úradu psychiatrickú správu, pričom je evidentné, že psychiatrická nemá vedomosť o realizovaní rozhovoru s dieťaťom kolíznym opatrovníkom ani psychológom úradu. Otec túto skutočnosť zatajil. Jej správy obsahujú nezrovnalosti, ktoré dieťa pred kolíznym opatrovníkom a psychológom nikdy nespomínal. Vyjadril presvedčenie, že otec dieťa vystavuje testu lojality a všemožne sa snaží dosiahnuť, aby dieťa nebolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti. Nehľadí na najlepší záujem dieťaťa, neakceptuje jeho vôľu, svojimi postupmi sponchyňuje dieťa. Kolízny opatrovník dal súdu na zváženie, či otec vôbec je kompetentný dieťa vychovávať a či nebude v najlepšom záujme dieťaťa zverenie do osobnej starostlivosti matke.

18. Kolízny opatrovník oznámil, že otec avizoval, že chlapec sa vrátil od matky doškriabaný a L. chce povedať, že už nevládze, má toho dosť. Otec nespĺňal podmienky zodpovedajúce protiepidemiologickým opatreniam, preto nebol vpustený do budovy úradu. Maloletý vbehol do budovy sám, bol dobre naladený, usmievavý, nebolo uňho badať tenziu. Vyjadril sa, že bol u mamky, jej priateľ ho škrabol na ruke. Nevedel presne, kedy sa to stalo, škrabanec bol viditeľne staršieho dáta. Stalo sa to asi v stredu, alebo vo štvrtok, všimol si to až v piatok, keď sa vrátil domov. Škrabla ho aj mamka, keď sa šalili. Na otázku kolízneho opatrovníka, ako mu robí zle priateľ matky uviedol, že ho volá rôznymi názvami, robí si z neho srandu a robí mu nervy. Bolo by mu lepšie, keby tam priateľ matky nebol. Nerobí mu zle stále, niekedy sa spolu hrajú, nebol svedkom toho, že by sa spolu bozkávali, ale vie, že ho mama miluje. Význam slova milovať nepoznal, opravil sa, že ho má rada. U psychiatricky bol trikrát, ešte tam pôjde, pretože doktorka ho chce vidieť. Má sa dobre, ale vadí mu matkin priateľ. Po návrate domov sa otec pýta na všetko možné, všetko chce vedieť, určite sa ho bude pýtať aj teraz. Na záver sám od seba povedal, že je na mamu zlý, nepočúva ju keď je tam P.. Keď tam nie je, tak je k nej dobrý.

19. Matka vo vyjadrení k správe psychiatricky namietala neobjektívnosť a nesprávnosť týchto lekárskejších správ, pretože vychádzajú len z jednostranných a zavádzajúcich údajov, ktoré poskytol otec, zároveň rieši právne otázky a neskúmané sociálne a bytové pomery. Zároveň poukázala na to, že je úplne neštandardná a ťažko uveriteľná, aby X ročné dieťa vyjadrilo vôľu hovoriť s niekým o svojich problémoch a nehovoriť o nich s rodičmi, ktorých má rád a dôveruje im. O to absurdnejšia je táto skutočnosť, že dňa X.X., čiže X dni pred návštevou psychiatrickej ambulancie bol realizovaný osobný rozhovor s dieťaťom psychologičkou RPPS, kde spontánne odprezentovalo diametrálne odlišné tvrdenia. Ide teda o zásadnú a nijako neodôvodnenú zmenu vyjadrenia maloletého, čo zakladá odvodené závery o výraznom ovplyvňovaní zo strany otca, u ktorého sa dieťa uvedené dni nachádzalo ako aj neobjektívite a neodbornosti psychiatra. Matka spolu so synom psychiatricku navštívila dňa X.X.XXXX, za účelom poskytnutia informácií a správy, pričom psychiatricka matke odmietla nielen podať správu ale aj realizovať rozhovor s dieťaťom. Až po návšteve otca dňa XX.X.XXXX táto matke preposlala email, obsah správy však nekorešponduje s objektívnym stavom, pretože nie je pravda, že by sa matka s psychiatrickou dohodla, že bude súhlasiť, že dieťa bude cez týždeň s otcom. Poukázala na rozpory medzi obsahom správy a tvrdeniami maloletého pred kolíznym opatrovníkom nasledujúci deň, XX.X.XXXX. Zo správy ďalej vyplýva neprimerane vyšetřovanie maloletého zo strany otca vždy po návrate od matky alebo z akéhokoľvek vyšetřenia dieťaťa. Toto správanie otca kvalifikuje ako výrazné ovplyvňovanie

maloletého a zasahovanie do slobody jeho názoru, čo je v príkrom rozpore s jeho oprávnenými záujmami a zdravým vývojom. V prípade, ak otec na svojich tvrdeniach zotrúva, navrhla nariadiť znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie Klinická psychológia detí a dospelých za účelom psychologického vyšetrenia osobnosti dieťaťa, rodičov, na osobnostné predpoklady a schopnosť vychovávať a starať sa o dieťa a za účelom odborného posúdenia najvhodnejšie formy starostlivosti. Zároveň zdôraznila, že striedavá osobná starostlivosť sa realizuje od XX.XX.XXXX teda X mesiacov a funguje veľmi dobre.

20. Z výpovede otca na pojednávaní dňa 16.4.2021 vyplýva, že striedavá osobná starostlivosť sa realizuje odkedy ju súd nariadil, otec rešpektuje želanie syna. So striedavou osobnou starostlivosťou naďalej nesúhlasí zdôrazňujúc, že L. je jeho syn, je to chlapec, je mužského pohlavia. Majú ako chlap s chlapom názor na určité veci. Majú spoločné koníčky, ako šport. Otec sa venuje tomu, aby mohol mať to čo chce, matka sa tomu nevenuje. Výšku príjmu označil za „dostatočnú“, spočiatku odmietol uviesť výšku, napokon udal sumu 3000 € mesačne. Všetky výdavky na maloletého hradí výlučne on. Spochybnil správy úradu RPPS, a to nielen čo do obsahu, ale aj do významu, význam prikladá len záverom psychiatricky. Namietal, že správa z RPPS je pár riadkov, preto nemôže byť záväzná a výpovedná.

21. Z výpovede matky na pojednávaní dňa 16.4.2021 vyplýva, že sa striedavá osobná starostlivosť riadne realizuje napriek tomu, že otec nesúhlasí. Dôrazne poprela, že by dochádzalo k nejakému šikanovaniu alebo nevhodnému správaniu sa zo strany priateľa k synovi. Často sa spolu hrajú, často sa spolu šalia, potvrdila že si robia srandu z prezývok, avšak tieto prezývky priniesol syn zo školy a sám si z nich začal robiť srandu, na toto teraz nadväzujú. Syn sa k nej v poslednej dobe začal správať veľmi škaredo, často ju nepočúva, niekoľkokrát ju udrel, je veľmi vulgárny, čo má do otca a zároveň sa matke vyhráža, že ho nemôže potrestať, pretože to povie otcovi a otec to použije proti nej na súde. Matka je z toho nešťastná, pokúša sa so synom o tom hovoriť. Napriek takémuto ovplyvňovaniu zo strany otca si uvedomuje, že chlapec má otca rád, otec sa o neho stará riadne a preto navrhuje striedavú starostlivosť. Potvrdila, že výdavky na maloletého hradí takmer výlučne otec, odkedy je syn v striedavej starostlivosti, matka mu zabezpečuje všetko, čo potrebuje v čase, keď je u nej. Otec dlhodobo odmieta, aby sa matka podieľala na vyživovacej povinnosti, keď synovi niečo kúpila, otec jej to vrátil späť, peniaze odmietol, rovnako odmietol peniaze, ktoré chlapcovi poslala na detský účet. Vzhľadom k výraznému nepomeru v majetkových pomeroch právny zástupca matky navrhol určiť aj pri striedavej osobnej starostlivosti výživné vo výške 300 € mesačne.

22. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že je evidentné, že dochádza k ovplyvňovaniu maloletého otcom, pričom otec ho opakovane vystavuje konfliktu lojality. Chlapec miluje oboch rodičov, ale zo strany otca je naňho tlačené a chlapec sa cíti byť medzi dvoma mlynskými kameňmi. Problém nie je v chlapcovi, ani v jeho vzťahu k rodičom, problém nie je ani v rodičovských kompetenciách či v starostlivosti, jediný problém je v tom, že otec nedokáže akceptovať, že matka má priateľa a syn je účastný ich vzťahu. Vyjadrila presvedčenie, že otcovi by vadil akýkoľvek priateľ, ktorého by mala matka, nielen tento konkrétny. Predovšetkým s poukazom na ovplyvňovanie maloletého navrhla nariadiť výchovné opatrenie, za účelom nielen zlepšenie rodičovskej komunikácie, ale predovšetkým komunikácie otca vo vzťahu k maloletému.

23. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice súdu oznámil, že otec poberá prídavok na maloletého od 1.3.2020 v sume 24,95 € mesačne.

24. Z daňového priznania podaného spoločnosťou V. spol. s r.o. za rok XXXX vyplýva, že spoločnosť bola v strate - XX XXX,XX€, súčet výnosov z hospodárskej činnosti a z finančnej činnosti bol XXXX,XX €. Mzda otca vyplácaná spoločnosťou V. s.r.o. za za obdobie november XXXX až apríl XXXX bola v priemere 33 €. Z daňového priznania podaného spoločnosťou U. C., s.r.o., za obdobie roku 2018 vyplýva, že spoločnosť dosiahla výnosy XXXXX,XX€, náklady XX XXX,XX €.

25. Z potvrdenia o príjme vystaveného zamestnávateľom matky B. Q. Q. s.r.o. vyplýva, že matka mala za obdobie od januára 2020 do júna 2020 čistý príjem v priemere 709 €, je vlastníčkou bytu zapísaného na LV číslo XXXXX pre k.ú. K., okres A. II.

26. Na základe takto zisteného skutočného stavu súd právne posúdil vec nasledovne:

27. Podľa čl. 11 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

28. Podľa ust. § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

29. V zmysle ust. § 111 písm. b) a § 120 CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, a to rozsudkom.

30. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy vecí nevyplýva inak.

31. Podľa ust. § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

32. Podľa čl. 5 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ZOR) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

33. Podľa ust. § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia §24, §25 a § 26 sa použijú primerane.

34. Podľa ust. § 24 zákona o rodine (1) V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. (2) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

35. Podľa ust. § 25 ods. 2 zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

36. Podľa ust. § 28 zákona o rodine (1) Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. (2) Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. (3) Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

37. Podľa ust. § 30 ods. 1 zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

38. Podľa ust. § 43 ods. 1 zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

39. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa 1. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. 2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných, a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia.

40. Podľa čl. 7 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa každé dieťa je registrované ihneď po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť, a pokiaľ to je možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

41. Podľa ust. § 62 zákona o rodine (1) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (2) Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (3) Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (4) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (5) Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

42. Podľa ust. § 63 ZOR (1) rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (2) U rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval. (3) Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého dieťaťa je potrebný súhlas súdu.

43. Podľa ust. § 65 ods. 1 ZOR ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

44. Podľa § 75 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

45. Podľa ust. § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 ZOR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

46. Vykonaným dokazovaním má súd za preukázané, že návrh na úpravu rodičovských práv a povinností bol podaný dôvodne. Rodičia maloletého už v čase podania návrhu nežili v spoločnej domácnosti, spoločnú domácnosť opustila matka pre nehody medzi rodičmi. Rodičia sa nedokázali dohodnúť na úprave rodičovských práv a povinností ani v čase podania návrhu a situácia sa nezmenila ani počas konania. Zatiaľ čo otec, ako navrhovateľ, dôrazne trvá na zverení mal. do svojej osobnej starostlivosti, matka navrhuje striedavú starostlivosť. Otec v priebehu celého konania deklaroval, že matke nebude v stretávaní sa so synom brániť, umožní jej styk kedykoľvek, kedy o to požiada, avšak pod podmienkou, že nenechá dieťa s nikým cudzím. Napriek uvedeným tvrdeniam v písomných podaniach trval na striktnéj úprave styku, ktorý vo svojom návrhu navrhol veľmi disproporčne.

47. Úprava rodičovských práv a povinností je v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa ako aj v zmysle zákona o rodine zásadne koncipovaná na rovnoprávnom postavení oboch rodičov, čomu korešponduje právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov s vylúčením akýchkoľvek nezákonných zásahov. Pri akomkoľvek rozhodovaní súdu o výkone rodičovských práv a povinností musí byť prvoradý záujem maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o otázku právneho posúdenia. Záujem maloletého dieťaťa v žiadnom prípade nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Záujmom maloletého dieťaťa nepochybne vždy je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, a len ak to nie je možné, bolo zverené do starostlivosti tomu rodičovi, ktorý má na to lepšie predpoklady. Rodičia môžu zo starostlivosti o maloleté dieťa vylúčiť len okolnosť, ktorá je v priamom rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Je potrebné zdôrazniť, že ani jednému rodičovi nepatrí právo obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča, ak o tom nerozhodne súd.

48. V danom prípade matka prejavila záujem o striedavú osobnú starostlivosť s argumentom, že sa chce rovnocenne a aktívne podieľať na výchove syna. Sociálnym šetrením v domácnosti oboch rodičov bolo zistené, že obaja majú vytvorené vo svojich domácnostiach vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa. Otec býva so synom v podnájme, v trojizbovom byte, matka býva vo vlastnom jednoizbovom byte. Uvedenú skutočnosť otec považuje za veľkú prekážku striedavej osobnej starostlivosti. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že veľkosť a rozloha bytu sú pre posúdenie vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti irelevantné. Vykonaným dokazovaním súd nezistil na strane matky žiadne prekážky, ktoré by bránili v zabezpečení riadnej starostlivosti o dieťa. Naopak, súd konštatuje, že otec dieťa vystavuje konfliktu lojality, predovšetkým tým, že ho opakovane vypočúva o priebehu stretnutí, podnecuje ho vo vulgárnych prejavoch predovšetkým voči priateľovi matky, ale aj voči matke, nabáda ho k neposlušnosti a podsúva mu, že by mu malo prekážať správanie matkinho partnera a pod.. Otec síce slovné deklaruje, že akceptuje postavenie matky, avšak svojím správaním, svojimi vyjadreniami a pôsobením na dieťa jednoznačne popiera a znevažuje postavenie matky, ktorú nerešpektuje ako rovnocenného rodiča. Nevhodné pôsobenie zo strany otca sa začalo v poslednom období negatívne prejavovať aj v správaní sa maloletého, ku ktorému sa sám spontánne priznal kolíznemu opatrovníkovi. Matka sama potvrdila, že chlapec je vulgárny, opakovane ju udrel a vydiera ju tým, že ak ho potrestá, otec to proti nej použije na súde.

49. Otec poukazoval na to, že syn odmieta striedavú osobnú starostlivosť z dôvodov šikanovania zo strany priateľa matky. Z uvedeného dôvodu dokonca navštívil s maloletým pedopsychiatrickú ambulanciu F. J., a to bezprostredne po doručení neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne zveril maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Následne túto ambulanciu navštívil opäť, bezprostredne po tom, ako bol realizovaný rozhovor s maloletým psychologičkou RPPS úradu, kde chlapec vyjadril pozitívne citové väzby k obojmu rodičom, k širšej rodine a spokojnosť so striedaním sa v domácnosti rodičov. V tomto prípade dokonca neváhal argumentovať tým, že maloletý sám prejavil potrebu hovoriť s niekým o probléme, ktorý rodičom povedať nemôže. Správy pedopsychiatričky súd nemôže vyhodnotiť ako dôkaz, ktorý by bol dostatočne relevantný pre posúdenie vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti. Pri vyšetrovaní dieťaťa boli zohľadňované len vyjadrenia otca, na základe ktorých psychiatricka formuluje svoje závery a odporúčania, kde hodnotí sociálne a bytové pomery a spôsob života matky bez toho, aby tvrdenia otca akýmkoľvek spôsobom verifikovať. Dokonca poukazuje na

skutočnosť, že dieťa nemá u matky dostatočne uspokojené najmä materiálne potreby. Vyjadrenia lekárky navyše prekračujú rámec jej odbornosti, keďže psychiatrovi rovnako, ani znalcovi v zásade nepatrí vyjadrovať sa k prejednávanej veci, ani navrhovať konkrétnu úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, nakoľko takéto závery zasahujú do rozhodovacej právomoci súdu či už v rámci hodnotenia dôkazov, alebo rozhodnutia vo veci. Vychádzajúc z uvedeného súd nepovažoval za potrebné ani za účelné vypočítať psychiatricku tak, ako to navrhoval ako dôkaz otec.

50. Otec namietla obsah aj relevanciu správy RPPS, pričom zvýrazňoval význam správy psychiatricky. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že v prípade správy RPPS nieje dôležitý rozsah podanej správy, podstatný je jej obsah, pričom výpovednú hodnotu zaručuje fakt, že bola podaná kvalifikovanou osobou, psychologičkou, ktorá v správe len zhrnula svoje závery. Napokon správa psychiatricky, na ktorú sa opakovane otec odvoláva obsahuje v prevažnej časti len opis subjektívneho vnímania situácie otca, a to bez akejkoľvek verifikácie a vyšetrovanie maloletého je obsiahnuté veľmi stručne, rovnako len na „ pár riadkoch“. V časti epikríza psychiatricka vysoko prekračuje rámec svojej odbornosti, hodnotí vec opäť bez verifikácie získaných informácií, pričom zasahuje do rozhodovacej činnosti súdu.

51. Psychiatricka odporúčala v svojich záveroch akceptovať vôľu maloletého, rovnako otec poukazoval na odmietanie striedavej starostlivosti synom, čo je však v príkrom rozpore s vyjadrením otca, že striedavá starostlivosť sa realizuje, pretože otec akceptuje vôľu syna. V zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 zákona o rodine má maloleté dieťa právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ho týkajú a jeho názoru musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Uvedené si však nie je možné vysvetľovať tak, že dieťa vo veci rozhoduje a že prejavená vôľa je pre súd záväzná. Pokiaľ rodič vyvoláva v dieťati dojem, že na základe jeho vôle súd rozhodne tak, ako si želá, alebo ho k takýmto prejavom usmerňuje, prenáša tak zodpovednosť za výsledok konania na dieťa, čo je pre dieťa mimoriadne psychicky zaťažujúce a rozhodne to nie je znakom dostatočných rodičovských kompetencií. Naopak je takéto konanie rodiča možné vyhodnotiť ako prenášanie rodičovskej zodpovednosti na dieťa a psychickú manipuláciu. Z vyjadrenie maloletého je zrejmé, že trpí rozpadom vzťahu jeho rodičov. Je absolútne prirodzené a pochopiteľné, že by chcel mať matku pre seba. Situácia, v ktorej sa maloletý ocitol, je však spôsobená výlučne konaním rodičov. Je evidentné, že otec nedokáže zniesť, že sa v živote jeho syna objavuje iný muž, ktorý by naňho mohol nejakým spôsobom pôsobiť. Táto skutočnosť však nemôže byť na ťarchu maloletého, ktorému by malo byť z tohto dôvodu odopreté právo na výchovu oboma rodičmi. Zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že otec synovi podsúva, čo by mu malo vadieť, situáciu neprímerane dramatizuje, ako napr. oznam o doškrabanom dieťati, sťažnosti na výsmech a prezývky, ktoré maloletý sám priniesol zo školy, bavil sa na nich a až po zásahu otca mu to vadí a ďalšie.

52. Vykonaným dokazovaním neboli zistené na strane matky žiadne prekážky, ktoré by odôvodňovali zverenie maloletého do výlučnej osobnej starostlivosti otca. Súd musí konštatovať, že vyjadrenia otca ohľadom nevhodnosti striedavej starostlivosti vyhodnotil ako účelové, v snahe presadiť vlastnú osobu ako výlučne preferenčného rodiča s výhradným vplyvom na výchovu syna a obmedziť tak nielen rodičovské práva matky, ale predovšetkým právo syna na výchovu a starostlivosť druhého rodiča. Rozhodujúcu úlohu vo výchove maloletých detí majú rodičia (teda nie rodič, ak druhému rodičov súd toto právo neodníme, resp. neobmedzí, či nepozastaví) a obaja rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením. Aktuálne usporiadanie rodičovských práv a povinností je dôsledkom rozpadu vzťahu rodičov, za ktorú situáciu sú zodpovední výlučne rodičia, ktorí sú povinní syna cez túto situáciu previesť, vysvetliť mu ju a pomôcť mu zvládnuť ju s čo možno najmenším dopadom na jeho psychické a fyzické zdravie a zdravý vývin. Ak chce rodič postupovať v skutočnom záujme dieťaťa, urobí všetko preto, aby s druhým rodičom efektívne komunikoval bez toho, aby sa snažil prezentovať a presadiť vlastnú dôležitosť. Technicky nikdy nie je možné, aby boli u dvoch ľudí rovnaké predpoklady na starostlivosť o dieťa a aby boli rovnako spôsobilí dieťa vychovávať. Skutočnosť, že v danom prípade musí rodičovské práva a povinnosti autoritatívne upraviť súd je na ťarchu rodičov, najmä otca, ktorý sa pokúša obmedziť rodičovské práva a povinnosti matky a odoprieť synovi právo na výchovu zo strany matky bez reálnych dôvodov, argumentujúc najlepším záujmom maloletého, ktorý však preukázateľne stotožňuje so svojou predstavou o svojom preferenčnom postavení (dôraz na „môj syn“, mužské pohlavie, názory na „ určité veci“, spoločný koníček ...). V danom prípade súd nemôže akceptovať ako prekážku striedavej osobnej starostlivosti ani neschopnosť rodičov komunikovať, pretože je nepochybné, že je to predovšetkým otec, ktorý odmieta riadnu komunikáciu.

Takéto ciele správanie zo strany otca preto musí ostať na jeho ľarchu, v záujme syna je nevyhnutné, aby svoj postoj v otázke komunikácie medzi rodičmi zmenil.

53. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd napriek zisteným pochybeniam zo strany otca považuje za aktuálnej situácie najvhodnejšiu formu starostlivosti striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, pričom interval striedania jeden týždeň považuje súd za najvhodnejší aj z toho dôvodu, že táto forma sa už od novembra 2020 realizuje a maloletý si na ňu navykol. Presné nastavenie pravidiel zabezpečenia starostlivosti o dieťa zároveň prinúti rodičov v otázkach maloletého riadne komunikovať, pomôže mu nadobudnúť istotu. Zistené excesy v prístupe otca súd zatiaľ pripisuje práve nenastaveným pravidlám a neexistencii upravenia vzťahov, „boju“ o dieťa. Napriek tomu súd nepochybuje o tom, že otec je milujúcim rodičom, ktorý po upokojení situácie pri nastavení pravidiel a za odbornej pomoci RPPS svoj prístup prehodnotí a upustí od porušovania práv maloletého. Súd tiež považoval za potrebné upraviť obdobie sviatkov a prázdnin, ktoré v zmysle rozsahu uvedeného v petíte rozdelil rovnomerne medzi oboch rodičov. Striedavá osobná starostlivosť v danom prípade zabezpečí právo maloletého byť vychovávaný oboma rodičmi, a to v rovnakom rozsahu, čím sa zároveň vytvoria podmienky na rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi a ostatnými blízkymi osobami pri zachovaní práva oboch rodičov rovnocenne sa podieľať na výchove syna.

54. Nositeľmi práva zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok sú obaja rodičia a zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností môže súd rodičovi výlučne z dôvodov, ktoré sú uvedené v §38 zákona o rodine, a to buď pozastavením výkonu, obmedzením výkonu alebo úplným pozbavením výkonu rodičovských práv a povinností. Preto možno v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rozhodnúť výlučne (pokiaľ sa nepreukážu dôvody podľa § 38) tak, že súd ponechá právo zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok obom rodičom a realizovať ho buď v bežných veciach každý samostatne na základe svojho rozhodnutia a v podstatných veciach môže dieťa zastúpiť aj jeden z rodičov, avšak len po dohode s druhým rodičom, keďže o podstatných veciach musia rozhodovať spoločne. V danom prípade neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali zasiahnuť do výkonu rodičovských práv a povinností niektorého z rodičov (§ 38 zákona o rodine), preto súd v súlade s § 36 ods. 1 v spojení s § 24 ods. 1 zákona o rodine a z nich vyplývajúcich zásad ponechal obom rodičom.

55. V otázke výživného sa rodičia rovnako nedokázali dohodnúť. Otec spočiatku žiadal pri výlučnej osobnej starostlivosti výživného výške 100 €, následne v priebehu konania minimálne výživné. Matka od počiatku pri striedavej starostlivosti navrhovala výživná neurčiť, následne po zistení majetkových pomerov otca, navrhla výživné vo výške 300 € mesačne.

56. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicke najslabšej skupine osôb v spoločnosti, deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má však niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd.

57. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery. Pri určení konkrétnej výšky výživného treba vychádzať z toho, aká finančná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, hygienické potreby strava, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoje jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera

týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

58. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nie len príjmy, ale aj majetkové pomery otca sú nepomerne vyššie ako pomery matky. Matka je riadne zamestnaná s mesačným príjmom 900 €. Otec je spoločníkom v 3 obchodných spoločnostiach, svoje príjmy definoval nejednoznačne, najprv v sume 1200 €, následne vo výške 3000 € mesačne. Výdavky na maloletého hradí v prevažnej väčšine otec. Matka zabezpečuje od začatia striedavej osobnej starostlivosti potreby dieťaťa v čase, keď je v jej starostlivosti. Otec odmietol prispievanie zo strany matky, na výdavkoch sa chcel podieľať sám, čo do istej miery potvrdzuje názor súdu o snahe vylúčiť druhého rodiča z výkonu jeho rodičovských práv a povinností. Otec, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti svoje majetkové pomery napriek výzve súdu nepreukázal. Predložil len daňové priznania dvoch spoločností za rok XXXX a výplatné pásky v zmysle ktorých mal príjem cca a XX € mesačne. Za danej situácie súd obligatórne aplikuje ustanovenie § 63 zákona o rodine, v zmysle ktorého platí domnienka o príjme otca vo výške 20 násobku životného minima, čo je aktuálne (s odkazom na Opatrenie MPSVaR SR č. 174/2020 Z.z.) suma 4296,60€.

59. Za daných okolností súd považuje za spravodlivé určiť aj pri striedavej osobnej starostlivosti rozsah výživného, ktorým bude otec prispievať na výživu maloletého matke. Otec vyčíslil výdavky na dieťa ako výdavky bežného charakteru v rozsahu cca 150 € mesačne. Uvedenú výšku matka nenamietala. Vychádzajúc z uvedeného súd považuje za primerané výživné vo výške 200 €, ktorá suma zohľadňuje vyššie uvedené zásady aplikované pri určení výšky výživného a predovšetkým zabezpečí právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni oboch rodičov aj v čase, keď je v osobnej starostlivosti druhého rodiča. Súd vyhodnotil, že za daných okolností, kedy sa defacto posledných 5 mesiacov realizuje striedavá osobná starostlivosť, a to bez právoplatného rozhodnutia súdu, pričom otec hradil v prevažnej miere výdavky na maloletého, je namieste určiť rozsah vyživovacej povinnosti otca až od právoplatnosti tohto rozsudku, ktorým nariadil striedavú osobnú starostlivosť.

60. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že rodičia sa nedokážu dohodnúť na ničom, otec komunikáciu odmieta. Súd preto postupom podľa cit. ust. § 35 zákona o rodine upravil aj miesto trvalého pobytu maloletého, poberanie prídavkov na deti a uplatňovanie nároku na daňový bonus, ktoré sa odvíjajú od osobnej starostlivosti o dieťa. Miestom trvalého bydliska určil súd miesto bydliska matky, pretože matka má byť v osobnom vlastníctve, zatiaľ čo otec býva v podnájme, ktoré v priebehu predchádzajúceho obdobia niekoľkokrát menil.

61. Súd vyhovel návrhu kolízneho opatrovníka a uložil rodičom výchovné opatrenie v zmysle ust. § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine, ktorého cieľom bude usmerniť rodičov vo vzájomnej komunikácii, ale predovšetkým usmerniť nevhodné ovplyvňovanie a pôsobenie otca na maloletého.

62. O trovách konania súd rozhodol s odkazom na ustanovenie § 52 CMP.

63. Súd nepovažoval za potrebné nariaďovať znalecké dokazovanie za účelom posúdenia rodičovských kompetencií, a to z toho dôvodu, že vykonaným dokazovaním neboli rodičovské kompetencie ani jedného rodiča spochybnené do takej miery, že by to niektorého z rodičov vylučovalo z osobnej starostlivosti. Aj keď na strane otca bolo nepochybné preukázané, že v poslednej dobe vyvíja negatívne pôsobenie na syna, práve z uvedeného dôvodu bola nariadené výchovné opatrenie, ktoré by malo uvedený nedostatok eliminovať.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa ust. § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Kolízny opatrovník sa vzdal práva podať odvolanie.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Rozsudky o výživnom sú predbežne vykonateľné (povinnosť plniť vzniká doručením rozsudku bez ohľadu na podanie odvolania).